
Voorwoord

Er zijn van die situaties in je werk waarin je geïnspireerd bent en waarin alles wat je aanpakt, succesvol verloopt. Maar op andere momenten lijkt het veel minder mee te zitten en begin je aan jezelf te twifelen. Zijn die verschillen er nu eenmaal of kun je daar bewust invloed op uitoefenen? Is het mogelijk om met veel meer plezier en tegelijkertijd ook effectiever te werken? Dit boek geeft een positief antwoord op deze vragen. We laten zien hoe je gericht gebruik kunt maken van wat je aan mogelijkheden in huis hebt en hoe je de belemmeringen die zich aandienen, kunt overwinnen. Zo ontdek je hoe je als professional nog veel meer uit de verf kunt komen, ook in de samenwerking met anderen.

Middels allerlei oefeningen en activiteiten ga je op zoek naar jouw innerlijke bron van kwaliteiten, creativiteit, energie en inspiratie. Je boort het potentieel aan dat in jou ligt te wachten, en je ontdekt hoe je daarvan optimaal gebruik kunt maken. Problemen en uitdagingen die je in je werk en leven tegenkomt, worden dan kansen voor ontwikkeling en groei.

Dit boek is onder andere gebaseerd op ons jarenlange trainings- en advieswerk in het onderwijs. We zagen dat docenten en organisaties die vastgelopen waren, opeens weer 'in flow' konden komen, door het toepassen van relatief eenvoudige, maar krachtige principes. We ontdekten dat het daarbij vaak om duurzame transformaties ging, waarbij persoon en professe verbonden raakten. In het boek *Leren van binnenuit* is ons werk in het onderwijs beschreven. Onze aanpak bleek eigenlijk voor alle beroepen en alle professionals bruikbaar te zijn. Dat was de aanleiding tot het schrijven van het boek dat je nu leest, een boek dat voor elke professional nuttig is, ook voor diegenen die nog in opleiding zijn.

Onze benadering van professionaliteit is enigszins anders dan gebruikelijk. Het is gewoon geworden dat men voor allerlei beroepen competenties heeft omschreven en pogingen doet de essentie van professionaliteit te vangen in vaste richtlijnen, protocollen en meetbare criteria. Echter, steeds meer groeit het inzicht dat die benadering weinig oplevert. Mensen gaan er helemaal niet beter door functioneren en raken soms zelfs wat verkrampt. Allerlei onderzoeken tonen dat ook aan. Wat vaak over het hoofd gezien wordt, is dat mensen alleen dan goed uit de verf komen als ze mogen zijn wie ze zijn en als ze kunnen werken vanuit hun eigen persoonlijke kwaliteiten. Met andere woorden: competenties zijn belangrijk, maar kunnen volgens ons alleen bijdragen aan professionaliteit als de kracht van de per-

soon als basis wordt gezien voor competentieontwikkeling. We spreken dan over 'werken vanuit je kern'.

Elk hoofdstuk van dit boek is opgebouwd rond een bepaald thema. Aan de hand van deze thema's maken we concreet wat 'werken vanuit je kern' betekent in de dagelijkse praktijk. Dat doen we door kort de achterliggende theorie te bespreken, maar vooral door je als lezer mee te nemen in krachtige activiteiten die een directe verbinding leggen met je eigen ervaringen. Daardoor ontwikkel je nieuwe inzichten in jezelf en onvermoede mogelijkheden tot nieuw en effectief handelen. Hoewel we ons vooral richten op de beroepspraktijk, kun je veel van wat je leert ook in de rest van je leven gebruiken.

Aan het eind van elk hoofdstuk bespreken we hoe dat hoofdstuk gebaseerd is op recente wetenschappelijke inzichten. Hoewel dit dus vooral een doeboek is, laten we ook zien dat er onder de verschillende hoofdstukken een stevige wetenschappelijke basis ligt.

We geven in het eerste en laatste hoofdstuk ook praktische aanwijzingen over hoe je individueel of samen met anderen zo goed mogelijk gebruik kunt maken van dit boek. We bespreken bovendien hoe het boek te gebruiken is in groepen of teams, ook in opleidings- of coachingsituaties.

Bij het schrijven van dit boek hebben vele mensen ons geholpen en geïnspireerd. Zij hebben direct en indirect bijgedragen aan het boek zoals het er nu ligt. In de eerste plaats zijn dit de inspirerende wetenschappers die werken aan de 'Self-Determination Theory' en de positieve psychologie, onze collega's van het IML (Instituut voor Multi-level Learning) met hun uitgebreide kennis en ervaring in kernreflectie, en de vele deelnemers aan opleidingen en trainingen die we gaven. In het bijzonder bedanken wij Heleen Wientjes voor haar zeer gedetailleerde commentaar en opbouwende suggesties bij een conceptversie van dit boek. Ook zijn we onze collega's Gabriëlle Borchert, Daphne Broad, Bram Lagerwerf, Saskia Noordewier, Ellen Nuyten, Angelo Vasalos en Tiemen Zijlstra bijzonder erkentelijk voor hun feedback en ondersteuning. We bedanken de uitgevers Jan de Ruiter en Sandra Schoenmakers voor hun vertrouwen in de ambitie die wij hebben met dit boek en voor hun kritische en opbouwende meedenken.

Wij wensen jou, de lezer, veel inspiratie toe bij de activiteiten uit dit boek en hopen dat die je helpen om het beste in jezelf te ontwikkelen en dat optimaal in te zetten in je (werk)omgeving. We zijn ervan overtuigd dat dit ook de mensen om je heen ten goede zal komen.

Frits Evelein en Fred Korthagen
Najaar 2010